

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در بررسی

لایحه معاهده بین جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی تایلند

در مورد انتقال محکومین به حبس و همکاری در زمینه اجرای احکام کیفری

مطرح شده در جلسه ۱۳۹۰/۱۲/۳ شورای نگهبان

استخراج، تنقیح و تدوین: محمد امینی زاده

بازبینی: امین الله زمانی

لایحه معاهده بین جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی تایلند در مورد انتقال محکومین به حبس و همکاری در زمینه اجرای احکام کیفری

۱- مقدمه

لایحه «معاهده بین جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی تایلند در مورد انتقال محکومین به حبس و همکاری در زمینه اجرای احکام کیفری» که بنا به پیشنهاد وزارت دادگستری به هیأت وزیران ارائه شده بود، در تاریخ ۱۳۹۰/۲/۱۸ در این هیأت به تصویب رسید و برای طی تشریفات قانونی و تصویب در مجلس شورای اسلامی به این نهاد ارسال شد. در مقدمه توجیهی این لایحه آمده است: نظر به لزوم استقرار روشمند همکاری‌های قضایی بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی تایلند و با توجه به آثار مثبت ناشی از اتخاذ تدابیر مربوط و ایجاد بسترهای مناسب قانونی برای اتباع دو دولت و در راستای زمینه‌سازی برای گسترش مناسبات بین دو کشور، این لایحه برای طی مراحل قانونی به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

این لایحه، در مجلس شورای اسلامی برای بررسی به صورت یک شوری در تاریخ ۱۳۹۰/۵/۴ به کمیسیون قضایی و حقوقی به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد که کمیسیون مزبور آن را در جلسه ۱۳۹۰/۵/۲۳ پس از بحث و بررسی عیناً به تصویب رساند. مجلس شورای اسلامی نیز در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۲، مصوبه مزبور را عیناً تصویب و برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال کرد. این شورا پس از بررسی مصوبه در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۳ خود، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد و نظر خود را طی نامه شماره ۹۰/۳۰/۴۵۸۸۱ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۳ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

۲- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه معاهده بین جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی تایلند در مورد انتقال محکومین به حبس و همکاری در زمینه اجرای احکام کیفری مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ مجلس شورای اسلامی

۲-۱- ماده ۸

”ماده ۸- تشریفات اجرای حکم

...

۵- کشور دریافت کننده می تواند با هر محکومی که به موجب قانون خود در رده سنی نوجوانان قرار می گیرد، بدون در نظر گرفتن وضعیت وی به موجب قوانین کشور انتقال دهنده، طبق قوانین مربوط خود در مورد نوجوانان رفتار نماید.”

۲-۱-۱- نظرات استدلالی

۲-۱-۱-۱- دیدگاه مغایرت

به موجب این بند از ماده ۸، کشور دریافت کننده^۱ می تواند در مقام اجرای حکم، با محکومی که بر اساس قوانینش در رده سنی نوجوانان قرار می گیرد، مطابق قوانین خودش رفتار نماید؛ در نتیجه کشور تایلند می تواند با کسی که بر اساس قوانین ایران (انتقال دهنده)^۲ در رده سنی بزرگسال است ولی در کشور خودش در رده نوجوانان است، مانند نوجوانان برخورد کند و در نحوه اجرای مجازات تغییر ایجاد می کند؛ لذا از آنجا که بر اساس این ماده، کشور تایلند می تواند در مجازات تعیین شده محکوم در ایران، تغییر ایجاد کند، مغایر با موازین شرع است.

۲-۱-۱-۲- دیدگاه عدم مغایرت

در مورد امکان تغییر اجرای مجازات در کشور تایلند نسبت به مجازات تعیین شده برای محکوم در کشور ایران در مواردی که محکوم در کشور تایلند نوجوان محسوب شود، ایرادی وارد نمی باشد؛ زیرا این معاهده در مورد اجرای احکام کیفری است و نه تغییر ماهیت احکام صادره از سوی مراجع قضایی. از سوی دیگر بر اساس بند (ت) ماده ۱، موضوع این معاهده صرفاً در مورد هر مجازات یا اقدام متضمن محرومیت از آزادی می باشد که بر اساس قوانین ما این مجازاتها تعزیری هستند؛ لذا از این جهت که قانون گذاری در مورد تعزیرات در حیطه

۱. ماده ۱- تعاریف؛ «کشور دریافت کننده به طرفی اطلاق می شود که محکوم ممکن است به آن انتقال یابد یا انتقال یافته است.»

۲. ماده ۱- تعاریف؛ «کشور انتقال دهنده به طرفی اطلاق می شود که محکوم از آن ممکن است انتقال یابد یا انتقال یافته است.»

اختیارات مجلس شورای اسلامی است و مجلس نیز به موجب این معاهده در مورد این موضوع خاص، مقرر داشته است که نحوه اجرای حکم به این شکل باشد، در نتیجه ایرادی به آن از این جهت وارد نمی‌باشد.

۲-۱-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، ماده واحده مزبور را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد.

نظر نهایی شورای نگهبان: مصوبه مجلس در خصوص لایحه معاهده بین جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی تایلند در مورد انتقال محکومین به حبس و همکاری در زمینه اجرای احکام کیفری مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.